TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2021. gada 25. martā *

Apelācija – Konkurence – LESD 102. pants – Dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana – Slovākijas platjoslas interneta piekļuves pakalpojumu tirgus – Operatoru, kuriem ir būtiska ietekme, tiesību normās paredzēts pienākums nodrošināt piekļuvi vietējai sakaru līnijai – Vēsturiskā operatora noteikti nosacījumi citu operatoru atsaistītai piekļuvei vietējai sakaru līnijai – Piekļuves nepieciešamība – Mātesuzņēmuma vainojamība meitasuzņēmuma pārkāpjošā rīcībā – Tiesības uz aizstāvību

Lietā C-152/19 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2019. gada 21. februārī iesniedza

Deutsche Telekom AG, Bonna (Vācija), ko pārstāv *D. Schroeder* un *K. Apel*, *Rechtsanwälte*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja,

pārējie lietas dalībnieki –

Eiropas Komisija, ko pārstāv *M. Kellerbauer*, *M. Farley*, *L. Malferrari* un *C. Vollrath*, kā arī *L. Wildpanner*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

Slovanet a.s., Bratislava (Slovākija), ko pārstāv *P. Tisaj*, *advokát*,

persona, kas iestājusies lietā pirmajā instancē,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja A. Prehala [*A. Prechal*] (referente), Tiesas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], kas pilda trešās palātas tiesneša pienākumus, tiesneši N. Vāls [*N. Wahl*], F. Biltšens [*F. Biltgen*] un L. S. Rosi [*L. S. Rossi*],

ģenerāladvokāts: H. Saugmandsgors Ēe [*H. Saugmandsgaard Øe*],

sekretārs: D. Diterts [*D. Dittert*], nodaļas vadītājs,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 17. jūnija tiesas sēdi,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2020. gada 9. septembra tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzībā *Deutsche Telekom AG* lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2018. gada 13. decembra spriedumu *Deutsche Telekom*/Komisija (T-827/14, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2018:930), ar ko tā daļēji noraidīja tās prasību galvenokārt pilnībā vai daļēji atcelt Komisijas Lēmumu C(2014) 7465 *final* (2014. gada 15. oktobris) par procedūru saskaņā ar LESD 102. pantu un EEZ līguma 54. pantu (lieta AT.39523 – *Slovak Telekom*), kurš labots ar Komisijas Lēmumu C(2014) 10119 *final* (2014. gada 16. decembris), kā arī ar Komisijas Lēmumu C(2015) 2484 *final* (2015. gada 17. aprīlis) (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums"), un – pakārtoti – atcelt vai samazināt apelācijas sūdzības iesniedzējai ar minēto lēmumu uzlikto naudas sodu apmēru.

Atbilstošās tiesību normas

Regula (EK) Nr. 2887/2000

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 2887/2000 (2000. gada 18. decembris) par neierobežotu piekļuvi vietējai sakaru līnijai (OV 2000, L 336, 4. lpp.) 3., 6. un 7. apsvērumā bija noteikts:

"(3) "Vietējā sakaru līnija" nozīmē fizisku vītā pāra kabeļu ķēdi, kas savieno tīkla pieslēgumpunktu abonenta telpās ar galveno komutatoru vai ekvivalentu iekārtu fiksēto publisko telefonu tīklā. Kā norādīts [Eiropas] Komisijas Piektajā ziņojumā par telekomunikācijas regulējumu, vietējās piekļuves tīkls liberalizētajā telekomunikāciju tirgū vēl joprojām ir viens no sektoriem ar viszemāko konkurenci. Jaunpienācējiem nepieder plaša alternatīvo tīklu infrastruktūra, un viņi nav spējīgi ar tradicionālajām tehnoloģijām sacensties ar to operatoru apjomu ekonomiju, kuriem fiksēto publisko telefonu tīkla tirgū pieder ievērojama tirgus spēja. Tas ir tādēļ, ka operatori savu veco metāla vietējās piekļuves infrastruktūru ir ievilkuši ilgstošā laika posmā, būdami aizsargāti ar ekskluzīvām tiesībām, un ir varējuši segt ieguldījumu izmaksas no monopola peļņas.

[..]

(6) Jaunpienācējiem nebūtu ekonomiski iespējami dublēt esošo operatoru metālisko vietējās piekļuves infrastruktūru visā pilnībā saprātīgā laika periodā. Alternatīvās infrastruktūras, piemēram, kabeļtelevīzija, satelīts, bezvadu vietējās sakaru līnijas kopumā šobrīd nepiedāvā to pašu funkcionalitāti vai klātbūtni, lai arī situācija dažādās dalībvalstīs var būt atšķirīga.

(7) Neierobežota piekļuve vietējām sakaru līnijām ļauj jaunpienācējiem konkurēt ar izziņotajiem operatoriem, piedāvājot augsta datu pārraidīšanas ātruma pakalpojumus nepārtrauktai piekļuvei internetam un multivides lietojumprogrammām, izmantojot ciparu abonentlīniju (*DSL*) tehnoloģijas, kā arī balss telefona pakalpojumus. Pamatots pieprasījums pēc neierobežotas piekļuves norāda, ka piekļuve ir nepieciešama, lai sniegtu pakalpojumus saņēmējam, un ka pieprasījuma noraidīšana novērstu, ierobežotu vai deformētu konkurenci šajā nozarē."

3 Šīs regulas 1. pantā "Mērķis un piemērošanas joma" bija noteikts:

"1. Šī regula ir vērsta uz konkurences pastiprināšanu un tehnoloģisku jauninājumu stimulēšanu vietējās piekļuves tirgū, ieviešot saskaņotus nosacījumus neierobežotai piekļuvei vietējai sakaru līnijai, lai veicinātu konkurētspējīgu plaša elektronisko sakaru pakalpojumu klāsta piedāvājumu.

2. Šo regulu piemēro neierobežotai piekļuvei izziņoto operatoru vietējai sakaru līnijai un saistītajām iekārtām, kā definēts 2. panta a) [punktā].

[..]"

4 Minētās regulas 2. pantā bija ietvertas šādas definīcijas:

"[..]

a) "izziņotais operators" ir fiksēto publisko telefonu tīkla operatori, ko valsts pārvaldes [regulatīvā] iestāde ir norādījusi kā tādus operatorus, kam ir ievērojama tirgus spēja, nodrošinot fiksēto publisko telefonu tīklu [..];

[..]

c) "vietējā sakaru līnija" nozīmē fizisku vītā pāra kabeļu ķēdi, kas savieno tīkla pieslēgumpunktu abonenta telpās ar galveno komutatoru vai ekvivalentu iekārtu fiksēto publisko telefonu tīklā;

[..]."

5 Tās pašas regulas 3. pants bija formulēts šādi:

"1. Izziņotie operatori, sākot ar 2000. gada 31. decembri, publicē un regulāri atjauno standartpiedāvājumu neierobežotai piekļuvei viņu vietējām sakaru līnijām un saistītajām iekārtām, kam ir jāietver vismaz pielikumā norādītās pozīcijas. Piedāvājumam ir jābūt pietiekami neierobežotam tā, lai saņēmējam nav jāmaksā par tīkla elementiem vai iekārtām, kas nav nepieciešamas viņa pakalpojumu sniegšanai, un tam ir jāietver piedāvājuma sastāvdaļu apraksts, saistītie noteikumi un maksājumi.

2. Izziņotie operatori no 2000. gada 31. decembra apmierina saņēmēju pamatotus pieprasījumus pēc neierobežotas piekļuves viņu vietējām sakaru līnijām un saistītajām iekārtām uz pārredzamiem, godīgiem un nediskriminējošiem nosacījumiem. Pieprasījumus var noraidīt tikai, balstoties uz objektīviem kritērijiem, kas ir saistīti ar tehniskās īstenošanas iespējām vai nepieciešamību saglabāt tīkla viengabalainību. [..] Izziņotie operatori nodrošina saņēmējus ar iekārtām, kas ir līdzvērtīgas tām iekārtām, kuras tiek izmantotas viņu pašu vai viņu asociēto uzņēmumu pakalpojumiem un uz tiem pašiem nosacījumiem un tajā pašā laika grafikā.

[..]"

6 Saskaņā ar 4. un 6. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2009/140/EK (2009. gada 25. novembris), ar ko izdara grozījumus Direktīvā 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem, Direktīvā 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu un Direktīvā 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (OV 2009, L 337, 37. lpp.), Regula Nr. 2887/2000 tika atcelta no 2009. gada 19. decembra.

Direktīva 2002/21/EK

7 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/21/EK (2002. gada 7. marts) par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV 2002, L 108, 33. lpp.), kas grozīta ar Direktīvu 2009/140, 8. pantā ir paredzēts:

"[..]

2. Valsts regulatīvās iestādes veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia*:

[..]

b) panākot to, ka elektronisko komunikāciju nozarē, tostarp satura izplatīšanas jomā, nenotiek konkurences traucēšana vai ierobežošana;

[..].

5. Valsts regulatīvās iestādes, īstenojot 2., 3. un 4. punktā minētos politikas mērķus, piemēro objektīvus, pārskatāmus, nediskriminējošus un samērīgus reglamentēšanas principus, *inter alia*:

[..]

f) uzliekot *ex ante* reglamentējošas saistības tikai gadījumos, kad konkurence nav efektīva un ilgtspējīga, un atvieglojot vai atceļot šādas saistības, tiklīdz šis nosacījums ir izpildīts."

Tiesvedības priekšvēsture

8 Tiesvedības priekšvēsture ir aprakstīta pārsūdzētā sprieduma 1.–53. punktā, un to var rezumēt šādi.

9 Apelācijas sūdzības iesniedzēja ir vēsturiskais telekomunikāciju operators Vācijā un sabiedrība, kas vada *Deutsche Telekom* grupu. Laikposmā no 2005. gada 12. augusta līdz 2010. gada 31. decembrim apelācijas sūdzības iesniedzējai piederēja 51 % no vēsturiskā telekomunikāciju operatora Slovākijā *Slovak Telekom a.s.* (turpmāk tekstā – "*ST*") kapitāla.

10 *ST*, kurai līdz 2000. gadam bija likumīgs monopols Slovākijas telekomunikāciju tirgū, ir lielākais telekomunikāciju operators un piekļuves platjoslai nodrošinātājs Slovākijā. *ST* vara un mobilais tīkls pārklāj gandrīz visu Slovākijas teritoriju.

11 Veicot tirgus analīzi, Slovākijas valsts regulatīvā iestāde telekomunikāciju jomā (turpmāk tekstā – "*TUSR*") 2005. gadā norādīja *ST* kā operatoru ar būtisku ietekmi atsaistītas piekļuves vietējai sakaru līnijai vairumtirdzniecības tirgū Regulas Nr. 2887/2000 izpratnē.

12 Līdz ar to *TUSR* uzlika tostarp pienākumu *ST* apmierināt visus pieprasījumus sniegt atsaistītu piekļuvi tās vietējai sakaru līnijai, kas tika uzskatīti par saprātīgiem un pamatotiem, lai ļautu alternatīvajiem operatoriem izmantot šo līniju savu platjoslas interneta pakalpojumu piedāvāšanai Slovākijas fiksēto platjoslas pakalpojumu masu (vai plašas sabiedrības) mazumtirdzniecības tirgū. Lai *ST* varētu izpildīt šo pienākumu, tā publicēja savu standartpiedāvājumu atsaistītas piekļuves jomā, kurā bija definēti līgumiskie un tehniskie nosacījumi piekļuvei tās vietējai sakaru līnijai.

13 Pēc izmeklēšanas pēc savas ierosmes, kuras priekšmets tostarp bija nosacījumi atsaistītai piekļuvei *ST* vietējai sakaru līnijai, paziņojuma par iebildumiem, kas tika nosūtīts *ST* un apelācijas sūdzības iesniedzējai attiecīgi 2012. gada 7. un 8. maijā, saistību piedāvājuma un vairākām korespondences apmaiņām un sanāksmēm Komisija 2014. gada 15. oktobrī pieņēma apstrīdēto lēmumu.

14 Šajā lēmumā Komisija uzskatīja, ka uzņēmums, ko veidoja *ST* un apelācijas sūdzības iesniedzēja, ir izdarījis vienotu un turpinātu LESD 102. panta un 1992. gada 2. maija Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (OV 1994, L 1, 3. lpp.) 54. panta pārkāpumu attiecībā uz platjoslas interneta piekļuves pakalpojumiem Slovākijā laikposmā no 2005. gada 12. augusta līdz 2010. gada 31. decembrim.

15 Tā it īpaši norādīja, ka *ST* vietējās sakaru līnijas tīkls, kas varēja tikt izmantots piekļuves platjoslas internetam pakalpojumu sniegšanai pēc attiecīgo šī operatora līniju atsaistīšanas, laikposmā no 2005. līdz 2010. gadam aptvēra 75,7 % no visām Slovākijas mājsaimniecībām. Tomēr šajā pašā laikposmā, sākot no 2009. gada 18. decembra, tikai dažām atsevišķām *ST* vietējo sakaru līnijām tika sniegta atsaistīta piekļuve, un tās izmantoja tikai viens alternatīvais operators, lai sniegtu ātrdarbīgas platjoslas mazumtirdzniecības pakalpojumus uzņēmumiem.

16 Komisijas ieskatā pārkāpumu, ko izdarījis uzņēmums, kurš aptver apelācijas sūdzības iesniedzēju un *ST*, veido, pirmkārt, informācijas par tīklu, kas nepieciešama vietējo sakaru līniju atsaistīšanai, slēpšana no alternatīvajiem operatoriem, otrkārt, *ST* pienākumu piemērošanas jomas samazināšana saistībā ar atsaistītu piekļuvi vietējām sakaru līnijām, treškārt, negodīgu noteikumu un nosacījumu noteikšana *ST* standartpiedāvājumā atsaistīšanas jomā saistībā ar kopvietošanu, kvalifikāciju, prognozēm, remontdarbiem un bankas garantiju un, ceturtkārt, negodīgu cenu piemērošana, kas neļauj tikpat efektīvam operatoram kā *ST*, kurš paļaujas uz vairumtirdzniecības piekļuvi šī operatora atsaistītajām vietējo sakaru līnijām, bez zaudējumiem atveidot minētā operatora piedāvātos mazumtirdzniecības pakalpojumus.

17 Ar apstrīdēto lēmumu Komisija par šo pārkāpumu uzlika, pirmkārt, naudas sodu 38 838 000 EUR apelācijas sūdzības iesniedzējai un *ST* solidāri un, otrkārt, naudas sodu apelācijas sūdzības iesniedzējai 31 070 000 EUR.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

18 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2014. gada 24. decembrī, apelācijas sūdzības iesniedzēja cēla prasību galvenokārt pilnībā vai daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu un pakārtoti – samazināt tai noteiktā naudas soda apmēru.

19 Šīs prasības pamatojumam prasītāja izvirzīja piecus pamatus, kas attiecas, pirmkārt, uz kļūdām faktos un tiesību kļūdām, piemērojot LESD 102. pantu saistībā ar *ST* ļaunprātīgo rīcību, kā arī uz tiesību uz aizstāvību pārkāpumu, otrkārt, tiesību kļūdām un kļūdām faktos saistībā ar *ST* ļaunprātīgās rīcības ilgumu, treškārt, tiesību kļūdām un kļūdām faktos saistībā ar to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja tiek vainota *ST* ļaunprātīgajā rīcībā, jo Komisija neesot pierādījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas izšķirošas ietekmes uz *ST* faktisku īstenošanu, ceturtkārt, jēdziena "uzņēmums" Savienības tiesību izpratnē un sodu individualizācijas principa pārkāpumu, kā arī pamatojuma nesniegšanu un, piektkārt, kļūdām, aprēķinot naudas soda apmēru, par kura samaksu *ST* un apelācijas sūdzības iesniedzēja ir atbildīgas solidāri.

20 Ar pārsūdzēto spriedumu Vispārējā tiesa noraidīja visus apelācijas sūdzības iesniedzējas izvirzītos pamatus, izņemot, pirmkārt, otro pamatu, ko tā daļēji apmierināja, jo Komisija nebija iesniegusi pierādījumus, ka *ST* rīcība, kuras rezultātā notika maržu saspiešana, norisinājās laikposmā no 2005. gada 12. augusta līdz 31. decembrim, un, otrkārt, ceturto pamatu, ko tā apmierināja, ciktāl Komisija apstrīdētajā lēmumā nebija ievērojusi jēdzienu "uzņēmums" Savienības tiesību izpratnē, nosakot apelācijas sūdzības iesniedzējai naudas sodu, kura apmērs tika aprēķināts, pamatojoties uz reizināšanas koeficientu 1,2, kas piemērojams preventīviem mērķiem. Līdz ar to Vispārējā tiesa daļēji atcēla apstrīdēto lēmumu un noteica naudas sodu 38 061 963 EUR, par kura samaksu *ST*, kā arī apelācijas sūdzības iesniedzēja tika atzītas par solidāri atbildīgām, un naudas sodu 19 030 981 EUR, par kura samaksu atbildīga tika atzīta tikai apelācijas sūdzības iesniedzēja. Pārējā daļā tā prasību noraidīja.

21 It īpaši pirmā pamata pirmajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja pārmeta Komisijai, ka tā, lai pierādītu, ka *ST* ir ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli sakarā ar piekļuves nosacījumiem, ko tā piedāvāja alternatīvajiem operatoriem tās tīklam, kļūdaini nav izvērtējusi nosacījumu, kas ir saistīts ar šādas pieejamības nepieciešamību šo operatoru darbībai un kas paredzēts 1998. gada 26. novembra sprieduma *Bronner* (C-7/97, turpmāk tekstā – "spriedums *Bronner*", EU:C:1998:569) 41. punktā.

Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 92.–116. punktā noraidīja šo pirmā pamata daļu, būtībā uzskatot, ka šajā lietā piemērojamais tiesiskais regulējums attiecībā uz telekomunikāciju nozari ir atbilstošs elements LESD 102. panta piemērošanai un ka minētajā tiesiskajā regulējumā ir atzīta nepieciešamība piekļūt *ST* vietējai sakaru līnijai, lai Slovākijas platjoslas interneta piekļuves pakalpojumu tirgū radītu un attīstītu efektīvu konkurenci, un līdz ar to vairs nebija vajadzīgs, lai Komisija pierādītu, ka šādai piekļuvei ir nepieciešamības raksturs.

22 Ar pirmā pamata otro daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvoja, ka tās tiesības tikt uzklausītai nav ievērotas, jo, pirmkārt, tā esot varējusi iepazīties ar noteiktu informāciju, kas tika ņemta vērā maržu saspiešanas aprēķinā, tikai 2014. gada 29. septembra sanāksmē un, otrkārt, tai esot bijis tikai ļoti īss termiņš, lai darītu zināmu savu viedokli par šo informāciju. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 123.–145. punktā noraidīja šo otro daļu, būtībā uzskatot, ka attiecīgā informācija nav mainījusi to iebildumu raksturu, kas apstrīdētajā lēmumā izvirzīti pret *ST* un apelācijas sūdzības iesniedzēju, un tajā nebija norādīti fakti, kurus tām nebija iespējas apstrīdēt.

23 Apelācijas sūdzības iesniedzējas trešais pamats tostarp bija par to, ka Komisija ir pieļāvusi tiesību kļūdas un kļūdas faktos, atzīstot apelācijas sūdzības iesniedzēju par vainojamu *ST* rīcībā, pamatojoties uz faktu, ka tai bija iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz šo sabiedrību, prezumējot, ka tā faktiski īstenoja šādu ietekmi uz minēto sabiedrību, un nepierādot, ka tā ir īstenojusi izšķirošu ietekmi uz šo pašu sabiedrību. Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 227.–473. punktā noraidīja šos iebildumus, pamatojoties it īpaši uz to, ka mātesuzņēmuma izšķirošās ietekmes uz meitasuzņēmuma rīcību faktiska īstenošana var tikt izsecināta no saskanīgu pierādījumu kopuma un ka tā tas ir apstrīdētajā lēmumā, jo Komisija citastarp ir uzsvērusi, ka *ST* valdē ir bijuši apelācijas sūdzības iesniedzējas vadītāji, apelācijas sūdzības iesniedzējas darbinieki norīkoti darbā *ST* un *ST* regulāri nosūtījusi atskaites apelācijas sūdzības iesniedzējai par tās meitasuzņēmuma komerciālo politiku. Vispārējā tiesa uzskatīja, ka to ekonomisko, organizatorisko un juridisko saikņu pārbaude, kuras vieno apelācijas sūdzības iesniedzēju un *ST*, ir ļāvusi konstatēt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja ir definējusi tās vispārējo stratēģiju Slovākijas platjoslas interneta piekļuves pakalpojumu tirgū.

Lietas dalībnieku prasījumi

24 Apelācijas sūdzības iesniedzējas prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu, ciktāl ir noraidīta tās prasība pirmajā instancē;

– pilnībā vai daļēji atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, un – pakārtoti – atcelt vai samazināt tai uzliktos naudas sodus;

– vēl pakārtotāk – nodot lietu atkārtotai izskatīšanai Vispārējā tiesā un

– piespriest Komisijai atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus saistībā ar šo tiesvedību un tiesvedību Vispārējā tiesā.

25 Komisijas prasījumi Tiesai ir šādi:

– apelācijas sūdzību noraidīt un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai segt tiesāšanās izdevumus šajā instancē.

Par apelācijas sūdzību

26 Apelācijas sūdzības pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirza četrus pamatus. Pirmais pamats attiecas uz tāda principa kļūdainu interpretāciju un piemērošanu, saskaņā ar kuru, lai piekļuves atteikums būtu ļaunprātīga izmantošana LESD 102. panta izpratnē, minētajai piekļuvei ir jābūt "nepieciešamai" personai, kas iesniedz piekļuves pieteikumu. Otrais pamats attiecas uz tāda principa kļūdainu interpretāciju un piemērošanu, saskaņā ar kuru, lai mātesuzņēmumu sauktu pie atbildības par meitasuzņēmuma pārkāpumu, mātesuzņēmumam ir faktiski jāīsteno izšķiroša ietekme uz tās meitassabiedrību. Trešais pamats ir par tāda principa kļūdainu piemērošanu, saskaņā ar kuru, lai mātesuzņēmumu sauktu pie atbildības par meitasuzņēmuma pārkāpumu, meitasuzņēmumam būtībā ir jāpiemēro mātesuzņēmuma sniegtās norādes. Ceturtais pamats ir balstīts uz apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesību tikt uzklausītai neievērošanu.

27 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz, lai iespējami labvēlīgais spriedums, ko Tiesa pieņems saistītajā lietā C-165/19 P par apelācijas sūdzību, kuru *ST* iesniegusi par Vispārējās tiesas 2018. gada 13. decembra spriedumu *Slovak Telekom*/Komisija (T-851/14, EU:T:2018:929), tiktu attiecināts arī uz to.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

28 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 86.–115. punktā Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka Komisijai nebija pienākuma pierādīt, ka alternatīvajiem operatoriem ir nepieciešama piekļuve *ST* vietējai sakaru līnijai, lai šīs sabiedrības noteiktos piekļuves ierobežojumus kvalificētu kā "ļaunprātīgus" LESD 102. panta izpratnē.

29 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 97., 98., 101. un 103. punktā Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka spriedumā *Bronner* minētie kritēriji šajā lietā nav piemērojami, jo uz *ST* attiecās tiesiskajā regulējumā paredzēts pienākums piešķirt piekļuvi tās vietējai sakaru līnijai. Minētais pienākums nevarot aizstāt spriedumā *Bronner* paredzētās piekļuves nepieciešamību šādu iemeslu dēļ.

30 Pirmkārt, tiesiskajā regulējumā paredzētā pienākuma nodrošināt piekļuvi esamība un minētās piekļuves nepieciešamība esot atsevišķi jautājumi. Lai uzliktu *ST* pienākumu nodrošināt piekļuvi tās vietējai sakaru līnijai, *TUSR* esot vienīgi ņēmusi vērā *ST* vēsturisko stāvokli atsaistītas piekļuves vietējai sakaru līnijai vairumtirdzniecības tirgū. Tā neesot pārbaudījusi šīs piekļuves nepieciešamību lejupējā tirgū veiktajai darbībai, ne arī tādējādi noteikusi, kādā mērā atsaistīta piekļuve vietējai sakaru līnijai varēja tikt aizstāta ar alternatīvas infrastruktūras ieviešanu. Savukārt, pārbaudot šādas piekļuves "nepieciešamo" raksturu sprieduma *Bronner* izpratnē, tieši esot jānoskaidro, vai pastāv reāls vai potenciāls minētās piekļuves aizstājējs. Apelācijas sūdzības iesniedzēja Vispārējā tiesā esot pierādījusi, ka tā tas ir šajā lietā.

31 Otrkārt, tiesiskajā regulējumā paredzētais piekļuves nodrošināšanas pienākums atšķirībā no notiesāšanas par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu LESD 102. panta izpratnē esot noteikts *ex ante*. No tā izrietot, ka materiālie konstatējumi, kas pamato šo pienākumu, varot ātri tikt pārsniegti. Tā tas it īpaši ir telekomunikāciju pakalpojumu tirgu kontekstā, kas ļoti ātri attīstās.

32 Treškārt, tiesiskajā regulējumā paredzētais piekļuves nodrošināšanas pienākums esot balstīts uz ekstrapolāciju, savukārt dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana LESD 102. panta izpratnē esot jākonstatē pēc konkrētas pārbaudes par piekļuves vietējai sakaru līnijai nepieciešamību.

33 Ceturtkārt, tiesiskajam regulējumam telekomunikāciju jomā un sprieduma *Bronner* kritērijiem esot atšķirīgi mērķi. Telekomunikāciju jomā kompetento valsts regulatīvo iestāžu uzdevums ir veicināt ne tikai konkurenci, bet arī iekšējā tirgus attīstību un atbalstīt pilsoņu intereses. Šāda pieeja atspoguļojas 2010. gada 14. oktobra spriedumā *Deutsche Telekom*/Komisija (C-280/08 P, EU:C:2010:603), uz kuru Vispārējā tiesa ir atsaukusies pārsūdzētā sprieduma 97. punktā.

34 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata arī, ka nav iespējams atteikties no konkrētas pārbaudes par piekļuves vietējai sakaru līnijai nepieciešamību, ja pastāv tiesiskajā regulējumā paredzēts piekļuves pienākums, jo tas atvieglotu ļaunprātīgas izmantošanas konstatēšanu un atņemtu jēgu Tiesas judikatūrai.

35 Turklāt pretēji tam, ko Vispārējā tiesa esot nospriedusi pārsūdzētā sprieduma 106.–112. punktā, tāds netiešs atteikums piekļuvei vietējai sakaru līnijai, kāds tiek pārmests *ST*, neatšķiroties no tā, par kuru pasludināts spriedums *Bronner*, jo abos gadījumos infrastruktūras īpašniekam esot leģitīmas intereses aizsargāt savus ieguldījumus, abus piekļuves atteikuma veidus esot grūti nošķirt vienu no otra un mazāk smagu pārkāpumu, proti, netiešu piekļuves atteikumu, esot vieglāk pierādīt nekā smagāku pārkāpumu, proti, tiešu piekļuves atteikumu.

36 Visbeidzot, formulējums, ko Tiesa izmantojusi 2011. gada 17. februāra sprieduma *TeliaSonera Sverige* (C-52/09, turpmāk tekstā – "spriedums *TeliaSonera*", EU:C:2011:83,) 55. punktā, neļaujot secināt, ka sprieduma *Bronner* kritēriji nav piemērojami netiešam piekļuves atteikumam.

37 Komisija būtībā uzskata, ka apstrīdētajā lēmumā konstatētā ļaunprātīgā rīcība būtiski atšķiroties no spriedumā *Bronner* aplūkotās ļaunprātīgās rīcības, līdz ar to šajā lietā nav piemērojami pēdējā minētajā spriedumā paredzētie kritēriji.

Tiesas vērtējums

38 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzēja – *ST* mātesuzņēmums, kurš tiek vainots *ST* rīcībā, – it īpaši kritizē pārsūdzētā sprieduma 86.–115. punktu, kuros Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi apstrīdētā lēmuma pamatotību, ciktāl Komisijai nebija jāpierāda alternatīvo operatoru piekļuves *ST* vietējai sakaru līnijai nepieciešamība, lai tās rīcība varētu tikt kvalificēta par "ļaunprātīgu izmantošanu", ko šī iestāde apstrīdētā lēmuma 365. apsvērumā uzskatīja par netieši izteiktu atteikumu un ko veidoja, pirmkārt, informācijas par tīklu, kas nepieciešama *ST* vietējo sakaru līniju atsaistīšanai, slēpšana no alternatīvajiem operatoriem, otrkārt, *ST* no tiesiskā regulējuma izrietošo pienākumu samazināšana saistībā ar atsaistīšanu un, treškārt, vairāku negodīgu noteikumu un nosacījumu noteikšana *ST* standartpiedāvājumā atsaistīšanas jomā (turpmāk tekstā – "strīdīgās rīcības").

39 It īpaši Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 101. punktā uzskatīja, ka, ņemot vērā, ka tiesiskajā regulējumā, kas piemērojams telekomunikāciju jomā, ir skaidri atzīta nepieciešamība piekļūt *ST* vietējai sakaru līnijai, ļaujot rasties un attīstīties efektīvai konkurencei Slovākijas platjoslas interneta pakalpojumu tirgū, nav vajadzīgs, lai Komisija pierādītu, ka šāda piekļuve patiešām ir nepieciešama saskaņā ar pēdējo nosacījumu, kas minēts sprieduma *Bronner* 41. punktā. Pārsūdzētā sprieduma 106.–114. punktā tā būtībā piebilda, ka no sprieduma *Bronner* izrietošie nosacījumi, it īpaši nosacījums par dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma pakalpojuma vai infrastruktūras nepieciešamību, nav piemērojami citai rīcībai, kas nav piekļuves atteikums, piemēram, strīdīgajām rīcībām.

40 Lai novērtētu, vai, kā to apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, šajos apsvērumos ir pieļauta tiesību kļūda, ir jāatgādina, ka LESD 102. pantā, ciktāl var tikt iespaidota tirdzniecība starp dalībvalstīm, vienam vai vairākiem uzņēmumiem, kam ir dominējošs stāvoklis iekšējā tirgū vai būtiskā tā daļā, ir aizliegta šāda stāvokļa ļaunprātīga izmantošana. Tātad dominējošā stāvoklī esošam uzņēmumam ir

īpaša atbildība ar savu rīcību neapdraudēt efektīvu un neizkropļotu konkurenci iekšējā tirgū (spriedums, 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK)* u.c., C-307/18, EU:C:2020:52, 153. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

41 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru jēdziens "dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana" LESD 102. panta izpratnē ir objektīvs jēdziens, kas attiecas uz dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma rīcību, kuras rezultātā tirgū, kurā tieši attiecīgā uzņēmuma klātbūtnes dēļ konkurences līmenis jau ir vājš, ir radies šķērslis, izmantojot līdzekļus, kas atšķiras no tiem, kuri regulē preču vai pakalpojumu parasto konkurenci, pamatojoties uz saimnieciskās darbības subjektu pakalpojumiem, saglabāt konkurences pakāpi, kāda vēl pastāv tirgū, vai attīstīt šo konkurenci (spriedums, 2020. gada 30. janvāris, *Generics (UK)* u.c., C-307/18, EU:C:2020:52, 148. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

42 Dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma rīcības ļaunprātīgā rakstura saskaņā ar LESD 102. pantu vērtējums ir jāveic, ņemot vērā visus lietas īpašos apstākļus (šajā nozīmē skat. spriedumus *TeliaSonera*, 68. punkts; 2015. gada 6. oktobris, *Post Danmark*, C-23/14, EU:C:2015:651, 68. punkts, kā arī 2018. gada 19. aprīlis, *MEO – Serviços de Comunicações e Multimédia*, C-525/16, EU:C:2018:270, 27. un 28. punkts).

43 Kā izriet no sprieduma *Bronner* 37. punkta, lieta, kurā tas tika taisīts, attiecās uz jautājumu, vai tas, ka dalībvalsts teritorijā esošās vienīgās valsts mēroga sūtījumu piegādes mājās sistēmas īpašnieks, kurš izmanto šo sistēmu savu laikrakstu izplatīšanai, liedz tai piekļuvi konkurējoša laikraksta izdevējam, LESD 102. panta izpratnē ir dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, jo šis atteikums liegtu minētajam konkurentam izmantot vienu no izplatīšanas veidiem, kas ir atzīts par būtisku tā preču pārdošanas veidu.

44 Atbildot uz šo jautājumu, Tiesa šī sprieduma 41. punktā nosprieda, ka minētais atteikums bija dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana ar nosacījumu ne tikai, ka pakalpojuma, ko veido piegāde mājās, atteikums bija tāds, kas varēja izslēgt jebkādu konkurenci laikrakstu tirgū no pakalpojuma pieprasītāja puses un kas nevarēja tikt objektīvi pamatots, bet arī – lai pakalpojums kā tāds būtu bijis nepieciešams tā darbībai tādā ziņā, ka nepastāvēja nekāda reāla vai potenciāla minētās piegādes mājās sistēmas aizstāšanas iespēja.

45 Šo nosacījumu noteikšana bija pamatota ar šīs lietas apstākļiem, kuros dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums atteicās piešķirt konkurentam piekļuvi infrastruktūrai, ko tas bija attīstījis savas darbības vajadzībām, izslēdzot jebkādu citu rīcību.

46 Šajā ziņā, kā secinājumu 68., 73. un 74. punktā būtībā norādījis arī ģenerāladvokāts, konstatējumu, ka dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums ir ļaunprātīgi izmantojis savu stāvokli atteikuma slēgt līgumu ar konkurentu dēļ, sekas ir tādas, ka šis uzņēmums ir spiests slēgt līgumus ar šo konkurentu. Taču šāds pienākums īpaši aizskar brīvību slēgt līgumu un dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma tiesības uz īpašumu, ja pats dominējošā stāvoklī esošais uzņēmums principā ir tiesīgs atteikties slēgt līgumu un apsaimniekot infrastruktūru, kuru tas ir attīstījis savām vajadzībām (pēc analoģijas skat. spriedumu, 1988. gada 5. oktobris, *Volvo*, 238/87, EU:C:1988:477, 8. punkts).

47 Turklāt, lai gan īstermiņā uzņēmuma sodīšana par to, ka tas ļaunprātīgi izmantojis savu dominējošo stāvokli atteikuma slēgt līgumu ar konkurentu dēļ, veicina konkurenci, tomēr ilgtermiņā kopumā ir labvēlīgi konkurences attīstībai un patērētāju interesēs ļaut sabiedrībai paredzēt savai lietošanai iekārtas, kuras tā ir izstrādājusi savas darbības vajadzībām. Proti, ja piekļuve ražošanas, pārdošanas vai izplatīšanas iekārtai tiktu piešķirta pārāk viegli, konkurentiem nebūtu intereses radīt konkurējošas iekārtas. Turklāt dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums būtu mazāk ieinteresēts ieguldīt efektīvās iekārtās, ja tam pēc vienkārša savu konkurentu pieprasījuma varētu rasties pienākums ar tiem dalīt peļņu, kas gūta no tā paša ieguldījumiem.

48 Līdz ar to, ja dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums atsakās sniegt piekļuvi infrastruktūrai, ko tas ir attīstījis savas darbības vajadzībām, lēmums uzlikt šim uzņēmumam pienākumu piešķirt šādu piekļuvi no konkurences politikas viedokļa var tikt pamatots tikai tad, ja dominējošā stāvoklī esošajam uzņēmumam ir patiesa kontrole attiecīgajā tirgū.

49 Šajā lietā Tiesas spriedumā *Bronner* noteikto nosacījumu, kas ir atgādināti šī sprieduma 44. punktā, un it īpaši nosacījuma, kas attiecas uz piekļuves dominējošā uzņēmuma infrastruktūrai nepieciešamību, piemērošana ļauj kompetentajai valsts iestādei vai kompetentajai valsts tiesai noteikt, vai šim uzņēmumam ir šāda kontrole šīs infrastruktūras dēļ. Tādējādi šādam uzņēmumam var būt pienākums sniegt konkurentam piekļuvi infrastruktūrai, ko tas ir attīstījis savas darbības vajadzībām, tikai tad, ja šāda piekļuve ir nepieciešama šāda konkurenta darbībai, proti, ja nav faktiskas vai potenciālas šo infrastruktūru aizstājošas infrastruktūras.

50 Savukārt, ja dominējošā stāvoklī esošs uzņēmums sniedz piekļuvi savai infrastruktūrai, bet pakļauj šo piekļuvi vai pakalpojumu sniegšanu, vai preču tirdzniecību negodīgiem nosacījumiem, sprieduma *Bronner* 41. punktā paredzētie nosacījumi nav piemērojami. Protams, ja piekļuve šādai infrastruktūrai vai pat pakalpojumam vai izejmateriālam ir nepieciešama, lai dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma konkurenti varētu rentabli darboties lejupējā tirgū, ir vēl jo vairāk iespējams, ka negodīgas darbības šajā tirgū radīs vismaz potenciālas pret konkurenci vērstas sekas un veidos ļaunprātīgu izmantošanu LESD 102. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2010. gada 14. oktobris, *Deutsche Telekom* /Komisija, C-280/08 P, EU:C:2010:603, 234. punkts, kā arī *TeliaSonera*, 70. un 71. punkts). Tomēr attiecībā uz citu rīcību, kas nav piekļuves atteikums, šāda nepieciešamības neesamība pati par sevi nav noteicoša, lai izvērtētu dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma iespējami ļaunprātīgu rīcību (šajā nozīmē skat. spriedumu *TeliaSonera*, 72. punkts).

51 Proti, lai gan šāda rīcība var būt ļaunprātīgas izmantošanas veids, ja tā spēj radīt vismaz potenciālas pret konkurenci vērstas sekas vai pat izstumšanas iedarbību attiecīgajos tirgos, tā nevar tikt pielīdzināta vienkāršam atteikumam ļaut konkurentam piekļūt infrastruktūrai, ja kompetentajai konkurences iestādei vai kompetentajai valsts tiesai nebūs pienākuma dominējošā stāvoklī esošu uzņēmumu piespiest dot piekļuvi tā infrastruktūrai, jo šī piekļuve jau būs piešķirta. Pasākumi, kas tiks veikti šādā kontekstā, līdz ar to mazāk kaitēs dominējošā uzņēmuma brīvībai slēgt līgumus un tā tiesībām uz īpašumu nekā tas, ka tam ir jānodrošina piekļuve savai infrastruktūrai, kad tas to ir paredzējis savas darbības vajadzībām.

52 Šajā ziņā Tiesa 2014. gada 10. jūlija sprieduma *Telefónica* un *Telefónica de España*/Komisija (C-295/12 P, EU:C:2014:2062) 75. un 96. punktā jau ir nospriedusi, ka nosacījumi, kurus Tiesa ir noteikusi sprieduma *Bronner* 41. punktā, un it īpaši nosacījums par piekļuves nepieciešamību, nav piemērojami ļaunprātīgas izmantošanas gadījumā, ko rada konkurējošo operatoru maržu saspiešana lejupējā tirgū.

53 Šajā pašā ziņā Tiesa sprieduma *TeliaSonera* 58. punktā būtībā ir nospriedusi, ka nevar tikt prasīts, lai tiktu veikts jebkāda veida dominējošā uzņēmuma rīcības attiecībā pret tā konkurentiem ļaunprātīgā rakstura sistemātisks vērtējums, ņemot vērā nosacījumus, kurus Tiesa ir noteikusi spriedumā *Bronner*, kas attiecās uz atteikumu sniegt pakalpojumu. Līdz ar to pārsūdzētā sprieduma 108.–110. punktā Vispārējā tiesa pamatoti ir uzskatījusi, ka sprieduma *TeliaSonera* 55.–58. punktā Tiesa nav vienīgi atsaukusies uz īpašu ļaunprātīgas rīcības veidu, ko veido konkurējošo operatoru maržu saspiešana lejupējā tirgū, kad tā izvērtēja rīcību, kurai nav piemērojami sprieduma *Bronner* nosacījumi.

54 Šajā lietā *ST* situāciju raksturoja it īpaši pārsūdzētā sprieduma 99. punktā atgādinātais fakts, ka tai bija uzlikts tiesiskajā regulējumā paredzēts pienākums telekomunikāciju jomā, saskaņā ar kuru tai bija jāsniedz piekļuve savam vietējās sakaru līnijas tīklam. Proti, pēc *TUSR* 2005. gada 8. marta lēmuma, kuru šīs pašas iestādes direktors apstiprināja 2005. gada 14. jūnijā, *ST* kā operatorei ar būtisku ietekmi

tirgū bija pienākums apmierināt visus alternatīvo operatoru pieteikumus par tās vietējās sakaru līnijas atsaistīšanu, kas tiek uzskatīti par saprātīgiem un pamatotiem, lai ļautu tiem uz šī pamata piedāvāt savus pakalpojumus Slovākijas fiksēto platjoslas pakalpojumu mazumtirdzniecības tirgū.

55 Šāds pienākums atbilst Savienības likumdevēja noteiktajiem efektīvas konkurences telekomunikāciju tirgos attīstības mērķiem. Kā tas ir precizēts Regulas Nr. 2887/2000 3., 6. un 7. apsvērumā, šāda piekļuves pienākuma noteikšana ir pamatota ar to, ka, pirmkārt, tā kā operatori ar būtisku ietekmi tirgū relatīvi ilgā laika posmā varēja izveidot savus vietējos piekļuves tīklus, izmantojot ekskluzīvu tiesību aizsardzību, un tie varēja finansēt savas ieguldījumu izmaksas no monopola peļņas, jaunpienācējiem nebūtu ekonomiski iespējami dublēt esošo operatoru vietējās piekļuves infrastruktūru un, otrkārt, alternatīvā infrastruktūra nav derīgs šo vietējās piekļuves tīklu aizstājējs. Tādējādi neierobežota piekļuve vietējām sakaru līnijām ļautu jaunpienācējiem konkurēt ar operatoriem ar būtisku ietekmi tirgū. No tā izriet, kā Vispārējā tiesa ir atgādinājusi pārsūdzētā sprieduma 99. punktā, ka piekļuves pienākums, ko šajā gadījumā noteica *TUSR*, izrietēja no gribas mudināt *ST*, kā arī tās konkurentus investēt un ieviest jauninājumus, vienlaikus nodrošinot, ka tiek saglabāta konkurence tirgū.

56 Šis tiesiskajā regulējumā paredzētais pienākums *ST* bija piemērojams visā Komisijas apstrīdētajā lēmumā noteiktajā pārkāpuma laikposmā, proti, no 2005. gada 12. augusta līdz 2010. gada 31. decembrim. Proti, papildus tam, ka, piemērojot Direktīvas 2002/21, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2009/140, 8. panta 5. punkta f) apakšpunktu, regulatīvās iestādes telekomunikāciju jomā šādu piekļuves pienākumu var noteikt tikai tad, ja nepastāv efektīva un ilgtspējīga konkurence, un tām tas ir jāatvieglo vai jāatceļ, tiklīdz šis nosacījums ir izpildīts, apelācijas sūdzības iesniedzēja nav ne apgalvojusi, ne pierādījusi, ka *ST* būtu bijusi pakļauta šādam pienākumam pārkāpuma laikposmā. Turklāt Komisija apstrīdētā lēmuma 5.1. iedaļā pamatoja šāda piekļuves nodrošināšanas pienākuma esamību un tā 377. punktā norādīja, ka tā ir veikusi pati savu attiecīgo tirgu *ex post* analīzi, lai secinātu, ka situācija šajos tirgos pārkāpuma laikposmā šajā ziņā nav būtiski mainījusies.

57 Tāpat kā Tiesa jau ir norādījusi 2010. gada 14. oktobra sprieduma *Deutsche Telekom*/Komisija (C-280/08 P, EU:C:2010:603) 224. punktā, kas minēts pārsūdzētā sprieduma 97. punktā, ir jāuzskata, ka tiesiskajā regulējumā paredzētajam pienākumam var būt nozīme, izvērtējot dominējošā stāvoklī esoša uzņēmuma, uz kuru attiecas nozaru tiesiskais regulējums, ļaunprātīgu rīcību LESD 102. panta izpratnē. Šīs lietas kontekstā, lai gan *ST* noteiktais pienākums nodrošināt piekļuvi vietējai sakaru līnijai nevar atbrīvot Komisiju no pienākuma pierādīt ļaunprātīgas rīcības esamību LESD 102. panta izpratnē, ņemot vērā tostarp piemērojamo judikatūru, šī pienākuma noteikšanas sekas ir tādas, ka visā šajā lietā norādītajā pārkāpuma laikposmā *ST* patiešām nevarēja un nav atteikusies piešķirt piekļuvi tās vietējās sakaru līnijas tīklam.

58 Tomēr *ST* minētajā laikposmā saglabāja lēmumu pieņemšanas autonomiju, neraugoties uz iepriekš minēto tiesiskajā regulējumā noteikto pienākumu attiecībā uz šādas piekļuves nosacījumiem. Proti, izņemot noteiktus galvenos principus, Regulas Nr. 2887/2000 3. pantā paredzētā standartpiedāvājuma obligātais saturs atsaistītas piekļuves vietējām sakaru līnijām jomā nebija paredzēts tiesiskajā regulējumā vai *TUSR* lēmumos. Tieši piemērojot šo lēmumu pieņemšanas autonomiju, *ST* veica strīdīgās rīcības.

59 Tomēr, tā kā strīdīgās rīcības nav piekļuves *ST* vietējai sakaru līnijai atteikums, bet gan attiecas uz šādas piekļuves nosacījumiem šī sprieduma 45.–51. punktā minēto iemeslu dēļ, sprieduma *Bronner* 41. punktā izklāstītie nosacījumi, kas atgādināti šī sprieduma 44. punktā, šajā lietā nav piemērojami.

60 Līdz ar to Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 101. punktā uzskatot, ka Komisijai, lai konstatētu, ka strīdīgo rīcību dēļ *ST* ir ļaunprātīgi izmantojusi dominējošo stāvokli, nebija jāpierāda "nepieciešamība" sprieduma *Bronner* 41. punktā paredzētā pēdējā nosacījuma izpratnē.

61 Šādos apstākļos, tā kā pirmais apelācijas sūdzības pamats ir balstīts uz pieņēmumu, kas ir juridiski kļūdains, tas līdz ar to ir jānoraida kopumā.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

62 Ar otro pamatu, kuram ir divas daļas, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdas, atzīstot to par vainojamu *ST* pieļautajā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgajā izmantošanā.

63 Ar otrā pamata pirmo daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka, lai to vainotu *ST* ļaunprātīgajā rīcībā, Vispārējā tiesa esot kļūdaini uzskatījusi, ka fakti, kas vienīgi var pierādīt apelācijas sūdzības iesniedzējas spēju īstenot izšķirošu ietekmi uz *ST*, var tikt izmantoti kā netieši pierādījumi par šādas ietekmes faktisku īstenošanu. Prasītāja uzskata, ka tad, ja tiktu atzīts, ka fakti, kas atklāj vienīgi mātesuzņēmuma spēju īstenot izšķirošu ietekmi uz tās meitasuzņēmumu, ir pietiekami, lai pierādītu minētās ietekmes faktisku īstenošanu, tiktu novērsta jebkāda veida nošķiršana starp šīs ietekmes iespējamo īstenošanu un faktisku īstenošanu un notiktu prettiesiska prezumpcijas, kas piemērojama mātesuzņēmumam pilnībā piederošiem meitasuzņēmumiem, paplašināšana.

64 Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka, pirmkārt, pārsūdzētā sprieduma 233., 249. un nākamajos punktos norādītie fakti, saskaņā ar kuriem *ST* vadītāji veic arī vadības funkcijas apelācijas sūdzības iesniedzējas sabiedrībā vai apelācijas sūdzības iesniedzējas augstākā līmeņa darbinieki darbojas *ST* valdē, otrkārt, pārsūdzētā sprieduma 280.–285. punktā norādītie fakti, saskaņā ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzēja ir norīkojusi darbiniekus *ST*, un, treškārt, pārsūdzētā sprieduma 294. punktā norādītie fakti, saskaņā ar kuriem *ST* tai ir sniegusi atskaites par savu komerciālo politiku, visi ir faktiskie apstākļi, ar kuriem var pierādīt tikai iespējamo apelācijas sūdzības iesniedzējas spēju īstenot izšķirošu ietekmi uz *ST*, nevis to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski ir īstenojusi šādu ietekmi.

65 Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka šī sprieduma 63. punktā minētā nošķiršana neliedz Komisijai ņemt vērā visus atbilstošos apstākļus, kas varētu likt konstatēt izšķirošas ietekmes faktisku īstenošanu. Tā apstrīd arī Vispārējās tiesas atsauces pārsūdzētajā spriedumā un Komisijas atbildes rakstā uz 2017. gada 18. janvāra spriedumu *Toshiba*/Komisija (C-623/15 P, nav publicēts, EU:C:2017:21) nozīmi, jo lieta, kurā tika taisīts šis spriedums, attiecās uz lēmumu pieņemšanas kopuzņēmuma ietvaros noteikumu ievērošanu, nevis iespēju īstenot izšķirošu ietekmi. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata arī, ka pretēji tam, ko Komisija ir norādījusi savā atbildes rakstā, 2015. gada 24. jūnija sprieduma *Fresh Del Monte Produce*/Komisija un Komisija/*Fresh Del Monte Produce* (C-293/13 P un C-294/13 P, EU:C:2015:416) 93. punktā Tiesa nav uzskatījusi, ka informācijas apmaiņa būtu norāde uz izšķirošas ietekmes faktisku īstenošanu.

66 Otrā pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka, juridiski kvalificējot faktus, uz kuriem ir balstījusies Komisija, Vispārējā tiesa esot kļūdaini piemērojusi principu, saskaņā ar kuru izšķirošai ietekmei ir jābūt faktiski īstenotai, no vienkāršas šādas īstenošanas iespējas izsecinot izšķirošas ietekmes faktiskas īstenošanas esamību. Tādējādi apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka tiesību kļūda ir pieļauta ne tikai pārsūdzētā sprieduma punktos, kas ir kritizēti šī pamata pirmajā daļā, bet arī, pirmkārt, šī sprieduma 262. punktā, ciktāl Vispārējā tiesa ir ņēmusi vērā faktu, ka *ST* vadības izpildpadome ir sniegusi atskaiti apelācijas sūdzības iesniedzējas valdei par to un ka pēdējā minētā ir apstiprinājusi minētās vadības izpildpadomes uzņēmējdarbības plānu, otrkārt, šī sprieduma 273. un 274. punktā, kuros Vispārējā tiesa uzskatīja, ka valdes locekļu lojalitātes pienākums pret akcionāriem vai *ST* valdes sniegto pakalpojumu nesaistošais raksturs neizslēdza apelācijas sūdzības iesniedzējas izšķirošās ietekmes uz *ST* īstenošanu, un, treškārt, tā paša sprieduma 278. punktā, jo Vispārējā tiesa

nosprieda, ka akcionāru līgums ļāva apelācijas sūdzības iesniedzējas pārstāvjiem *ST* valdē īstenot izšķirošu ietekmi uz visiem pēdējās komerciālajiem lēmumiem. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd iebildi par nepieņemamību, ko Komisija izvirza attiecībā uz otrā pamata otro daļu, jo ar šo daļu tā neapstrīd Vispārējās tiesas veiktos faktu konstatējumus, bet tikai norāda uz tiesību kļūdu, kas ir saistīta ar izšķirošas ietekmes faktiskas īstenošanas principa kļūdainu piemērošanu.

67 Komisija uzskata, ka otrā pamata otrā daļa ir nepieņemama, jo ar to tiek apšaubīti Vispārējās tiesas konstatētie fakti un tas nozīmē, ka Tiesai no jauna būtu jāizvērtē pierādījumi. Katrā ziņā otrais pamats esot nepamatots, jo izšķirošas ietekmes faktiskas īstenošanas konstatējums, kā tas ir šajā lietā, varot tikt izsecināts no savstarpēji atbilstošu pierādījumu kopuma, ņemot vērā visus nozīmīgos apstākļus.

Tiesas vērtējums

68 Attiecībā uz otrā pamata otro daļu ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas iedibināto judikatūru gadījumā, ja Vispārējā tiesa ir konstatējusi vai novērtējusi faktus, atbilstoši LESD 256. pantam Tiesas kompetencē ir vienīgi pārbaudīt šo faktu juridisko kvalifikāciju un no tās izrietošās tiesiskās sekas. Tādēļ faktu novērtējums, ja vien nav sagrozīti Vispārējai tiesai iesniegtie pierādījumi, nav tiesību jautājums, kas pats par sevi ir jāpārbauda Tiesai (skat. it īpaši spriedumu, 2019. gada 17. oktobris, *Alcogroup* un *Alcodis*/Komisija, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 63. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

69 Otrajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzēja nav apgalvojusi Vispārējās tiesas pārbaudīto pierādījumu sagrozīšanu, kas pierādītu, ka tā varētu būt atbildīga par *ST* rīcību, un Tiesai nav atkārtoti jāpārbauda šo pierādījumu pierādījuma spēks.

70 Šī pamata otrajā daļā apelācijas sūdzības iesniedzēja tomēr apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir kļūdaini uzskatījusi, ka Komisija varēja pamatoti balstīties uz vairākiem faktiem, lai secinātu, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz *ST*, lai gan šie fakti vienīgi pierāda šādas ietekmes iespējamību. No tā izrietot, ka Vispārējā tiesa ir nepareizi kvalificējusi šos faktus kā faktisku izšķirošu apelācijas sūdzības iesniedzējas ietekmi uz *ST*. Tādējādi ar šī otrā pamata daļu apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz Tiesu nevis veikt jaunu faktu novērtējumu, bet pārbaudīt to juridisko kvalifikāciju Vispārējā tiesā.

71 No tā izriet, ka otrā pamata otrā daļa ir pieņemama.

72 Attiecībā uz lietas būtību ir jāatgādina, ka Līgumu autori ir izvēlējušies izmantot jēdzienu "uzņēmums", lai apzīmētu tāda konkurences tiesību pārkāpuma, par kuru var tikt piemērots sods saskaņā ar LESD 101. un 102. pantu, izdarītāju. Šis autonomais Savienības tiesību jēdziens apzīmē jebkuru vienību, ko veido personīgie, materiālie un nemateriālie elementi un kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un finansēšanas veida (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 14. marts, *Skanska Industrial Solutions* u.c., C-724/17, EU:C:2019:204, 29., 36. un 47. punkts). Tādējādi LESD 101. un 102. pantā minētais jēdziens "uzņēmums" ir jāsaprot kā ekonomiskas vienības apzīmējums no attiecīgā pretkonkurences darbības priekšmeta viedokļa, pat ja no juridiskā viedokļa šo ekonomisko vienību veido vairākas fiziskas vai juridiskas personas (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1984. gada 12. jūlijs, *Hydrotherm Gerätebau*, 170/83, EU:C:1984:271, 11. punkts, un 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine*/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

73 No šīs izvēles izriet, pirmkārt, ka tad, ja šāda ekonomiska vienība pārkāpj konkurences tiesību normas, saskaņā ar individuālās atbildības principu tai ir jāatbild par šo pārkāpumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine*/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 53. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra) un, otrkārt, ka juridiska persona noteiktos apstākļos var tikt atzīta par personīgi un solidāri atbildīgu par citas šai pašai ekonomiskajai vienībai piederošas juridiskās personas pretkonkurences rīcību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 27. aprīlis, *Akzo Nobel* u.c./Komisija, C-516/15 P, EU:C:2017:314, 57. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

74 Tādējādi saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru atbildību par meitasuzņēmuma rīcību var uzlikt tā mātesuzņēmumam, ja, lai gan šis meitasuzņēmums ir atsevišķa juridiska persona, tas autonomi nenosaka savu rīcību tirgū, bet gan būtībā izpilda norādījumus, kurus tam dod mātesuzņēmums, it īpaši – ņemot vērā ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saites, kādas pastāv starp šīm abām juridiskajām vienībām (skat. it īpaši spriedumus, 2009. gada 10. septembris, *Akzo Nobel* u.c./Komisija, C-97/08 P, EU:C:2009:536, 58. punkts; 2014. gada 10. aprīlis, *Areva* u.c./Komisija, C-247/11 P un C-253/11 P, EU:C:2014:257, 30. punkts, kā arī 2017. gada 18. janvāris, *Toshiba*/Komisija, C-623/15 P, nav publicēts, EU:C:2017:21, 45. punkts). Šādā gadījumā mātesuzņēmuma dotās norādes var būt izšķirošas ietekmes veids, ko mātesuzņēmums īsteno pār savu meitasuzņēmumu.

75 Lai noteiktu, vai mātesuzņēmums var īstenot izšķirošu ietekmi uz tās meitasuzņēmuma rīcību tirgū, ir jāņem vērā visi atbilstošie fakti par šī meitasuzņēmuma vienojošajām ekonomiskajām, organizatoriskajām un juridiskajām saiknēm ar tās mātesuzņēmumu, un tādējādi ir jāņem vērā ekonomiskā realitāte (spriedumi, 2015. gada 24. jūnijs, *Fresh Del Monte Produce*/Komisija un Komisija/*Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P un C-294/13 P, EU:C:2015:416, 76. punkts, kā arī 2017. gada 18. janvāris, *Toshiba*/Komisija, C-623/15 P, nav publicēts, EU:C:2017:21, 46. punkts).

76 Līdz ar to, lai arī mātesuzņēmuma meitasuzņēmumam sniegtie norādījumi, kas ietekmē tā rīcību tirgū, var būt pietiekami pierādījumi par šādu izšķirošu ietekmi, tie nav vienīgie pieļaujamie pierādījumi. Mātesuzņēmuma izšķirošas ietekmes uz meitasuzņēmuma rīcību tirgū faktisku īstenošanu var arī izsecināt no savstarpēji saskanīgu pierādījumu kopuma, pat ja neviens no šiem pierādījumiem, aplūkots atsevišķi, nav pietiekams, lai pierādītu šādas ietekmes esamību (spriedumi, 2015. gada 24. jūnijs, *Fresh Del Monte Produce*/Komisija un Komisija/*Fresh Del Monte Produce*, C-293/13 P un C-294/13 P, EU:C:2015:416, 77. punkts, kā arī 2017. gada 18. janvāris, *Toshiba*/Komisija, C-623/15 P, nav publicēts, EU:C:2017:21, 47. punkts).

77 Kā izriet no šī sprieduma 75. un 76. punkta, lai atbildību par meitasuzņēmuma rīcību uzliktu mātesuzņēmumam, var pietikt ar pārbaudi, vai mātesuzņēmumam ir iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu. Līdz ar to pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, faktu, kas palīdz pierādīt, ka mātesuzņēmumam ir iespēja īstenot izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu, Komisija, veicot attiecīgās situācijas visaptverošu vērtējumu, var ņemt vērā arī tad, ja šāds fakts, kas tiek izvērtēts, ņemot vērā vai kopā ar citiem ar šo situāciju saistītiem faktiem, ietilpst saskanīgu pierādījumu kopumā, kas attiecas uz mātesuzņēmuma faktisku un izšķirošu ietekmi uz tās meitasuzņēmumu.

78 No tā izriet, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja kļūdaini apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, uzskatot, ka fakti, kas pierāda, ka tā varēja īstenot izšķirošu ietekmi uz *ST*, nevar tikt ņemti vērā kā norādes, kas palīdz pierādīt šīs ietekmes faktisku īstenošanu.

79 Attiecībā uz jautājumu par to, vai Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 233., 249.–262., 273., 274., 278., 280.–285. un 294. punktā minētos īpašos apstākļus kļūdaini ir kvalificējusi kā norādes par apelācijas sūdzības iesniedzējas, kurai piederēja 51 % *ST* kapitāldaļu, izšķirošas ietekmes faktisku īstenošanu uz *ST*, ir jānorāda turpmākais.

80 Pirmkārt, attiecībā uz to, ka ir ņemti vērā apelācijas sūdzības iesniedzējas augstākā līmeņa darbinieki *ST* valdē, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 233. punktā uzskatot, ka, lai novērtētu, vai mātesuzņēmums faktiski īsteno izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu, ir jāņem vērā tādu personu klātbūtne meitasuzņēmuma vadībā, kuras pilda vadības funkcijas mātesuzņēmumā. Proti, šāda klātbūtne meitasuzņēmuma vadībā ir norāde, kas, ja to apstiprina citi pierādījumi, var pierādīt mātesuzņēmuma izšķirošas ietekmes uz tā meitasuzņēmuma rīcību faktisku īstenošanu attiecīgajā tirgū.

81 Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 250.–256. punktā tostarp konstatēja, ka pārkāpuma laikposmā R. R. k-gs, pirmām kārtām, vienlaikus bija *ST* valdes loceklis un ieņēma vadības amatus apelācijas sūdzības iesniedzējas ietvaros un, otrām kārtām, pārbaudīja *ST* pārskatus, lai tos konsolidētu

Deutsche Telekom grupas līmenī. No šiem pārsūdzētā sprieduma punktiem arī izriet, ka R. R. k-gs bija iesaistīts *ST* finanšu plānošanas un ieguldījumu politikas izstrādē, lai nodrošinātu to atbilstību šīs grupas mērķiem, un ka viņš pārbaudīja, vai šis meitasuzņēmums ir sasniedzis savus finanšu mērķus katrā pārskata periodā. Vispārējā tiesa arī precizēja, ka šāda R. R. k-ga iesaistīšana *ST* noteikti ir cieši saistīta ar *ST* komerciālo politiku.

82 Vispārējā tiesa, nepieļaujot tiesību kļūdu, šos faktiskos apstākļus kvalificēja kā norādes uz apelācijas sūdzības iesniedzējas izšķirošās ietekmes uz *ST* faktisku īstenošanu. Proti, R. R. k-ga amatu apvienošana kā apelācijas sūdzības iesniedzējas direktoram un *ST* valdes loceklim, kā arī tā dažādie uzdevumi *ST* ietvaros ir norādes par apelācijas sūdzības iesniedzējas iesaistīšanos *ST* komerciālās politikas noteikšanā un kontrolē.

83 Ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 262. punktā Vispārējā tiesa dažus faktus ir kļūdaini kvalificējusi kā norādes par izšķirošas ietekmes uz *ST* faktisku īstenošanu, ir jākonstatē, ka šajā argumentācijas stadijā apelācijas sūdzības iesniedzējas apstrīdētā rindkopa konkrēti attiecas uz *ST* valdes īstenoto kontroli pār savas vadības izpildpadomi, nevis uz apelācijas sūdzības iesniedzējas īstenoto kontroli pār *ST* ar apelācijas sūdzības iesniedzējas valdes starpniecību. Turklāt Vispārējā tiesa, nepieļaujot tiesību kļūdu, uzskatīja, ka *ST* vadības izpildpadomes pienākums regulāri sniegt atskaiti valdei par tās darbību, kā arī par šīs sabiedrības un tās meitasuzņēmumu stāvokli, kā arī valdes kompetence attiecībā uz darījumu plāna apstiprināšanu, ko sagatavojusi vadības izpildpadome, bija norādes par to, ka šīs pašas sabiedrības valde kontrolē *ST* vadības izpildpadomi. Līdz ar to pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, minētajā pārsūdzētā sprieduma punktā nav pieļauta kļūda kvalifikācijā.

84 Tāpat, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzēja kritizē, pirmām kārtām, pārsūdzētā sprieduma 273. punktu, saskaņā ar kuru valdes locekļu lojalitātes pienākums attiecībā pret akcionāriem saskaņā ar piemērojamajiem Slovākijas tiesību aktiem juridiski neliedz mātesuzņēmumam, kam pieder lielākā daļa šī meitasuzņēmuma pamatkapitāla, īstenot izšķirošu ietekmi uz meitasuzņēmuma rīcību tirgū, otrām kārtām, pārsūdzētā sprieduma 274. punktu, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzējas izšķirošās ietekmes uz *ST* komerciālo politiku īstenošana nebija izslēgta, jo tie konsultāciju pakalpojumi, ko apelācijas sūdzības iesniedzēja sniedza *ST* atbilstoši starp tiem noslēgtajam pamatnolīgumam par stratēģisko sadarbību, nav saistoši, un, trešām kārtām, šī sprieduma 278. punktu, kurā ir atsauce uz iemesliem, kurus Komisija izklāstījusi apstrīdētajā lēmumā un kuru dēļ akcionāru līgums ļāva apelācijas sūdzības iesniedzējas pārstāvjiem *ST* padomē īstenot izšķirošo ietekmi uz visiem pēdējās minētās komerciālajiem lēmumiem, ieskaitot budžeta apstiprināšanu, ir jākonstatē, ka, tā kā apelācijas sūdzības iesniedzēja nav atsaukusies uz to faktu sagrozīšanu, kurus Vispārējā pārbaudīja šajos pārsūdzētā sprieduma punktos, Vispārējā tiesa, nepieļaujot tiesību kļūdu, varēja kvalificēt šādu apelācijas sūdzības iesniedzējas augstākā līmeņa darbinieku klātbūtni *ST* valdē kā norādi par apelācijas sūdzības iesniedzējas izšķirošās ietekmes faktisko īstenošanu *ST*, kā to konstatēja Vispārējā tiesa it īpaši pārsūdzētā sprieduma 250.–256. punktā.

85 Otrkārt, attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas darbinieku norīkošanas uz *ST* kvalificēšanu kā norādi par to, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja faktiski īstenoja izšķirošu ietekmi uz *ST*, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 285. punktā atzina, ka tā varēja pamatoti uzskatīt, ka šie darbinieki, pat tad, ja viņi tajā laikā, kad bija norīkoti darbā *ST*, vairs nebija apelācijas sūdzības iesniedzējas tiešā pakļautībā, ļoti labi pārzināja apelācijas sūdzības iesniedzējas komerciālo politiku un mērķus un līdz ar to bija īpaši izdevīgā situācijā, lai uzraudzītu, ka *ST* rīkojas atbilstoši šīm interesēm. Šādi konstatējumi ir atbilstoši, lai minēto nodošanu rīcībā kvalificētu kā norādi par apelācijas sūdzības iesniedzējas izšķirošās ietekmes uz *ST* faktisku īstenošanu, jo tie ir jāaplūko kopā it īpaši ar Vispārējās tiesas apsvērumiem, kurus apelācijas sūdzības iesniedzēja nav apstrīdējusi un kuri ir ietverti pārsūdzētā sprieduma 281. un 287. punktā, un saskaņā ar kuriem *ST* rīcībā nodotie augstākā līmeņa darbinieki ieņēma amatus, kas prasa augsta līmeņa atbildību *ST* ietvaros un kas tādējādi ļāva ietekmēt tās politiku un mērķus, un viņi joprojām bija apelācijas sūdzības iesniedzējas darbinieki viņu norīkojuma laikā un tādējādi bija atkarīgi no pēdējās minētās attiecībā uz savas karjeras turpinātību *Deutsche Telekom* grupas ietvaros. Turklāt

Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 374. un 417. punktā ir norādījusi faktus, kas pierāda, ka personas, kuras apelācijas sūdzības iesniedzēja nodeva *ST* rīcībā, ļāva tai būt informētai un iesaistītai *ST* komerciālajā izvēlē.

86 Treškārt, attiecībā uz *ST* atskaišu sniegšanu apelācijas sūdzības iesniedzējai Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 294. punktā uzskatot – tas, ka meitasuzņēmums regulāri nodod mātesuzņēmumam sīku informāciju par tā komerciālo politiku, varēja pierādīt, ka mātesuzņēmums zināja par tā meitasuzņēmuma rīcību tirgū, un līdz ar to ļāva šim mātesuzņēmumam iesaistīties informētākā statusā un tātad efektīvāk minētā meitasuzņēmuma politikā. Turklāt, lai gan fakts, ka meitasuzņēmumam ir jānosūta atskaites savam mātesuzņēmumam par tā komerciālo politiku un rezultātiem, pats par sevi nevar būt norāde par mātesuzņēmuma izšķirošas ietekmes uz tā meitasuzņēmumu faktisku īstenošanu, šis fakts var palīdzēt pamatot šādas norādes. Līdz ar to Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 294. punktā uzskatot, ka regulāra informācijas par *ST* komerciālo politiku nodošana apelācijas sūdzības iesniedzējai kopā ar citiem netiešiem pierādījumiem varēja palīdzēt pierādīt, ka šīs sabiedrības veido vienu ekonomisku vienību.

87 Līdz ar to otrais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

88 Trešā pamata pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka no Tiesas judikatūras jautājumā par mātesuzņēmuma vainojamību tā meitasuzņēmuma pārkāpumā un 2000. gada 16. novembra spriedumā *Stora Kopparbergs Bergslags*/Komisija (C-286/98 P, EU:C:2000:630) ietvertās prezumpcijas izriet, ka minētā vainojamība ir pakļauta četriem kumulatīviem nosacījumiem, proti, pirmkārt, mātesuzņēmumam jāspēj izšķiroši ietekmēt meitasuzņēmumu, otrkārt, mātesuzņēmumam ir jābūt izšķiroši ietekmējušam meitasuzņēmumu, treškārt, šī iemesla dēļ meitasuzņēmums nav autonomi noteicis savu rīcību tirgū, un, ceturtkārt, meitasuzņēmums galvenokārt ir piemērojis mātesuzņēmuma sniegtās norādes. Šis pēdējais nosacījums kalpojot, lai pārbaudītu mātesuzņēmuma īstenotās izšķirošās ietekmes atbilstošo raksturu, un tā esot samērīguma principa izpausme. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka ir nesamērīgi uzlikt mātesuzņēmumam naudas sodu par pārkāpumu, ko izdarījis kāds no tā meitasuzņēmumiem, ja minētais mātesuzņēmums īsteno izšķirošu ietekmi uz savu meitasuzņēmumu tikai nebūtiskā apmērā un ja šis meitasuzņēmums galvenokārt nepilda mātesuzņēmuma norādījumus.

89 Šajā lietā Vispārējā tiesa tomēr neesot konstatējusi, ka *ST* būtu saņēmusi un galvenokārt pildījusi apelācijas sūdzības iesniedzējas norādījumus. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa šajā ziņā pārsūdzētā sprieduma 470. punktā ir tik vien kā konstatējusi, ka zināma meitasuzņēmuma autonomija nebija pretrunā apstāklim, ka šis meitasuzņēmums pieder pie tās pašas ekonomiskās vienības, kurai ir piederīgs tās mātesuzņēmums, un šī sprieduma 471. punktā – ka *ST* vispārējo stratēģiju Slovākijas telekomunikāciju tirgū ir noteikusi apelācijas sūdzības iesniedzēja. Attiecībā uz otro konstatējumu apelācijas sūdzības iesniedzēja precizē, ka tas nav pamatots pārsūdzētā sprieduma 237.–464. punktā, uz kuriem Vispārējā tiesa ir atsaukusies minētā sprieduma 471. punktā. Tā uzskata, ka Vispārējā tiesa minētajos punktos vienīgi konstatē norādes par to, ka tā ir īstenojusi izšķirošu ietekmi uz *ST*, nekonstatējot, ka pastāvētu jebkādas konkrētas norādes, ko tā būtu devusi *ST*.

90 Līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa nav konstatējusi, ka šajā lietā ir izpildīti vainojamību noteicošā principa nosacījumi.

91 Apelācijas sūdzības iesniedzēja arī apgalvo, ka Vispārējā tiesa ir pārkāpusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, neizklāstot iemeslus, kuru dēļ tā uzskatīja, ka *ST* galvenokārt izpildīja apelācijas sūdzības iesniedzējas norādījumus.

92 Komisija būtībā uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pārkāpusi savu pienākumu norādīt pamatojumu un nav pieļāvusi kļūdu, atzīstot apelācijas sūdzības iesniedzēju par vainojamu *ST* pārkāpumā, jo *ST* nebija autonomi noteikusi savu rīcību attiecīgajā tirgū salīdzinājumā ar apelācijas sūdzības iesniedzēju.

Tiesas vērtējums

93 Pretēji tam, ko apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, Tiesa nav nospriedusi, ka mātesuzņēmuma vainojamība meitasuzņēmuma rīcībā ir atkarīga no četru šī sprieduma 88. punktā minēto nosacījumu izpildes.

94 Kā izriet no šī sprieduma 72. punkta, iespēja vainot meitasuzņēmumu meitasuzņēmuma pretkonkurences rīcībā ir viena no sekām, ko rada Līgumu autoru izvēle izmantot uzņēmuma jēdzienu, lai apzīmētu tāda konkurences tiesību pārkāpuma, par kuru var tikt piemērots sods saskaņā ar LESD 101. un 102. pantu, izdarītāju. Proti, šīs juridiskās personas var tikt uzskatītas par tādām, kas veido ekonomisku vienību no šajās tiesību normās minētās pretkonkurences rīcības priekšmeta viedokļa, ja mātesuzņēmums īsteno kontroli pār tā meitasuzņēmuma – kas ir minēto tiesību normu pārkāpuma izdarītājs – rīcību attiecīgajā tirgū. Šādos apstākļos formāla nošķiršana starp mātesuzņēmumu un tā meitasuzņēmumu, kas izriet no to atsevišķas juridiskās personas statusa, nevar noliegt to rīcības vienotību tirgū LESD 101. un 102. panta piemērošanas nolūkā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 1972. gada 14. jūlijs, *Imperial Chemical Industries*/Komisija, 48/69, EU:C:1972:70, 140. punkts).

95 Minēto kontroli, kā to ir atzīmējis arī ģenerāladvokāts secinājumu 156. punktā, Komisija var pierādīt, vai nu nosakot, ka mātesuzņēmums ir spējīgs izšķiroši ietekmēt meitasuzņēmuma rīcību un ka tas ir arī faktiski īstenojis šo ietekmi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 26. septembris, *The Dow Chemical Company*/Komisija, C-179/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:605, 55. punkts, un 2013. gada 26. septembris, *EI du Pont de Nemours*/Komisija, C-172/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:601, 44. punkts), vai arī pierādot, ka šis meitasuzņēmums savu rīcību tirgū nenosaka autonomi, bet galvenokārt izpilda mātesuzņēmuma dotos norādījumus, it īpaši – ņemot vērā starp šīm abām juridiskajām vienībām pastāvošās ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes (spriedums, 2017. gada 26. oktobris, *Global Steel Wire* u.c./Komisija, C-457/16 P un no C-459/16 P līdz C-461/16 P, nav publicēts, EU:C:2017:819, 83. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

96 Šie abi minētās kontroles pierādīšanas līdzekļi ir jāuzskata nevis par kumulatīviem, bet gan par alternatīviem un līdz ar to līdzvērtīgiem. Labākajā gadījumā var uzskatīt – tas, ka meitasuzņēmums piemēro sava mātesuzņēmuma dotus norādījumus tirgū, uz kuru attiecas aplūkotās pretkonkurences darbības, iespējams, ir izšķirošas ietekmes veids, ko šis mātesuzņēmums īsteno pār savu meitasuzņēmumu, nevis, kā apgalvo apelācijas sūdzības iesniedzēja, Komisijai ir jāpierāda papildu nosacījums, lai mātesuzņēmumu vainotu meitasuzņēmuma rīcībā.

97 Ņemot vērā iepriekš minēto, Vispārējā tiesa nav pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 470. un 471. punktā būtībā uzskatot, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja un *ST* veidoja ekonomisku vienību pārkāpuma laikposmā tādēļ, ka, ņemot vērā pārsūdzētā sprieduma 237.–464. punktā norādītos apstākļus, apelācijas sūdzības iesniedzēja īstenoja izšķirošu ietekmi uz *ST*, nosakot pēdējās minētās vispārējo stratēģiju attiecīgajā tirgū. Komisijas pierādījums, ka *ST* turklāt galvenokārt pildīja apelācijas sūdzības iesniedzējas norādījumus, nebija nepieciešams, lai apelācijas sūdzības iesniedzēju vainotu *ST* izdarītajā pārkāpumā.

98 Visbeidzot attiecībā uz apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojumu, ka Vispārējā tiesa nav izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru Vispārējās tiesas sprieduma pamatojumā skaidri un nepārprotami ir jānorāda tās argumentācija, lai

ieinteresētās personas varētu uzzināt šā nolēmuma pieņemšanas iemeslus un lai Tiesa varētu veikt savu tiesas kontroli (spriedums, 2013. gada 11. jūlijs, *Gosselin Group*/Komisija, C-429/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:463, 52. punkts un tajā minētā judikatūra).

99 Šajā lietā iemesli, kuru dēļ Vispārējā tiesa uzskatīja, ka *ST* ļaunprātīgajā rīcībā var tikt vainota apelācijas sūdzības iesniedzēja, skaidri un nepārprotami izriet no pārsūdzētā sprieduma 227.–473. punkta. Šie iemesli ļāva apelācijas sūdzības iesniedzējai tos apstrīdēt Tiesā un Tiesai veikt savu tiesas kontroli. Līdz ar to iebildums par pamatojuma neesamību nav pamatots.

100 Iepriekš minēto iemeslu dēļ trešais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā nepamatots.

Par ceturto pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

101 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārsūdzētā sprieduma 144. punktā nospriežot, ka tās tiesības tikt uzklausītai nav pārkāptas attiecībā uz maržu saspiešanas aprēķināšanu.

102 Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka 2014. gada 29. septembra sanāksmē Komisija tai ir darījusi zināmus trīs jaunus elementus, proti, pirmkārt, jaunus skaitļus par *ST* maržu saspiešanas aprēķiniem, otrkārt, apstākli, ka 2005. gada marža bija pozitīva, pamatojoties uz gada maržu aprēķinu par gadu, un, treškārt, tās nodomu papildus piemērot daudzgadu maržu aprēķināšanas metodoloģiju, kas tai ļāva secināt, ka pastāv negatīva marža arī attiecībā uz 2005. gadu. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskata, ka Vispārējā tiesa ir atzinusi divu pēdējo jauno elementu atbilstību apstrīdētajā lēmumā, jo tā pārsūdzētā sprieduma 198.–221. punktā ir daļēji apmierinājusi apelācijas sūdzības iesniedzējas pirmajā instancē izvirzīto otro pamatu, ņemot vērā šos elementus.

103 Pretēji tam, ko nolēma Vispārējā tiesa, apelācijas sūdzības iesniedzēja apgalvo, ka kopējais 36 stundu termiņš, kas tai tika piešķirts, lai paustu savu viedokli par šiem jaunajiem elementiem, kas tādējādi tika ņemti vērā apstrīdētajā lēmumā, neļāva tai lietderīgi paust savu viedokli. Apelācijas sūdzības iesniedzēja apstrīd arī to, ka varētu tikt uzskatīts, ka tā par šiem elementiem ir zinājusi pirms 2014. gada 29. septembra sanāksmes, jo šos pašus elementus esot iesniegusi *ST*.

104 Komisija apgalvo, ka ceturtais pamats ir nepieņemams, jo apelācijas sūdzības iesniedzēja nav nedz apgalvojusi, nedz pierādījusi, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi faktus, uz kuru pamata tā nolēma, ka apelācijas sūdzības iesniedzējai jau bija zināmi jaunie elementi, kas tika apspriesti 2014. gada 29. septembra sanāksmē. Tā arī atsaucas uz apelācijas sūdzības iesniedzējas argumenta, kas pirmo reizi izvirzīts tās replikas rakstā, nepieņemamību, saskaņā ar kuru tas, ka *ST* saņēma šo informāciju, nevar tikt pielīdzināts tam, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja saņēma šo informāciju. Visbeidzot Komisija ceturto pamatu uzskata par nepamatotu it īpaši tāpēc, ka tā bija devusi lietas dalībniekiem iespēju izteikties 2014. gada 29. septembra sanāksmē un īsā termiņā pēc tās.

Tiesas vērtējums

105 Tiesības uz aizstāvību ir pamattiesības, kas ir to vispārējo tiesību principu neatņemama sastāvdaļa, kuru ievērošanu nodrošina Tiesa (spriedums, 2011. gada 25. oktobris, *Solvay*/Komisija, C-109/10 P, EU:C:2011:686, 52. punkts un tajā minētā judikatūra). Šis Savienības tiesību vispārējais princips ir nostiprināts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta a) un b) apakšpunktā un ir piemērojams, ja administrācija ir nodomājusi pieņemt personai nelabvēlīgu nolēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 16. janvāris, Komisija/*United Parcel Service*, C-265/17 P, EU:C:2019:23, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

106 Konkurences tiesību kontekstā, lai būtu ievērotas tiesības uz aizstāvību, tiek prasīts, lai ikvienam tāda lēmuma adresātam, ar kuru ir konstatēts, ka tas ir pieļāvis konkurences noteikumu pārkāpumu, administratīvā procesa laikā ir jādod iespēja pienācīgi darīt zināmu savu viedokli par tam pārmesto faktu un apstākļu esamību un atbilstību, kā arī par dokumentiem, kurus Komisija izmantojusi, lai pamatotu apgalvojumu par šāda pārkāpuma esamību (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2013. gada 5. decembris, *SNIA*/Komisija, C-448/11 P, nav publicēts, EU:C:2013:801, 41. punkts, kā arī 2017. gada 14. septembris, *LG Electronics* un *Koninklijke Philips Electronics*/Komisija, C-588/15 P un C-622/15 P, EU:C:2017:679, 43. punkts).

107 Šajā lietā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 144. punktā nolēma, ka Komisija nav pārkāpusi apelācijas sūdzības iesniedzējas tiesības uz aizstāvību, tai piešķirot tikai īsu termiņu to apsvērumu par jauniem elementiem iesniegšanai, kuri tai tika darīti zināmi 2014. gada 29. septembra informatīvajā sanāksmē. Proti, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šī termiņa īsuma dēļ apelācijas sūdzības iesniedzējai nebija liegta iespēja tikt pienācīgi uzklausītai, ņemot vērā, pirmkārt, to, ka 2014. gada 29. septembra sanāksme notika ļoti vēlā administratīvā procesa stadijā un, otrkārt, ka bija saprātīgi uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja šajā brīdī bija ļoti labi informēta par lietas materiāliem.

108 Turklāt, kā tas skaidri izriet no šī pārsūdzētā sprieduma punkta, minētajā punktā iekļautajiem Vispārējās tiesas apsvērumiem ir pakārtots raksturs. Pārsūdzētā sprieduma 123.–143. punktā Vispārējā tiesa galvenokārt nosprieda, ka attiecīgie elementi, kas apelācijas sūdzības iesniedzējai tika darīti zināmi 2014. gada 29. septembra informatīvajā sanāksmē, izrietēja no tā, ka Komisija ir ņēmusi vērā datus, aprēķinus un metodoloģisko kritiku, ko pati *ST* bija formulējusi pirms šīs sanāksmes.

109 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru iebildumi, kas vērsti pret Vispārējās tiesas sprieduma pakārtotu pamatojumu, nevar izraisīt šī sprieduma atcelšanu un tātad ir neefektīvi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2017. gada 6. septembris, *Intel*/Komisija, C-413/14 P, EU:C:2017:632, 105. punkts, kā arī 2019. gada 17. oktobris, *Alcogroup* un *Alcodis*/Komisija, C-403/18 P, EU:C:2019:870, 52. punkts). Līdz ar to ceturtais apelācijas sūdzības pamats ir atzīstams par neefektīvu.

110 Šo vērtējumu neatspēko apelācijas sūdzības iesniedzējas apgalvojums, saskaņā ar kuru pirms 2014. gada 29. septembra sanāksmes nevis tā pati, bet gan *ST* bija informēta par attiecīgajiem jaunajiem elementiem. Proti, saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru no LESD 256. panta 1. punkta otrās daļas un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. panta pirmās daļas izriet, ka apelācijas sūdzību var iesniegt vienīgi par tiesību jautājumiem. Tādējādi vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un izvērtēt atbilstošos faktus, kā arī tai iesniegtos pierādījumus. Šo faktu un pierādījumu vērtējums, izņemot to sagrozīšanas gadījumus, nav tiesību jautājums, kas būtu pakļauts pārbaudei Tiesā apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2017. gada 9. novembris, *TV2/Danmark*/Komisija, C-649/15 P, EU:C:2017:835, 36. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra). No pastāvīgās judikatūras izriet arī, ka sagrozīšanai acīmredzami ir jāizriet no lietas materiāliem bez vajadzības no jauna izvērtēt faktus un pierādījumus (spriedums, 2012. gada 12. jūlijs, *Cetarsa*/Komisija, C-181/11 P, nav publicēts, EU:C:2012:455, 97. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

111 Apelācijas sūdzības iesniedzēja nav nedz apgalvojusi, nedz pierādījusi, ka Vispārējā tiesa būtu sagrozījusi faktus, pārsūdzētā sprieduma 18. un 21. punktā uzskatot, ka *ST* un apelācijas sūdzības iesniedzēja katra bija atbildējusi uz paziņojumu par iebildumiem un vēstuli ar faktu izklāstu. Turklāt apelācijas sūdzības iesniedzēja nav nedz apgalvojusi, nedz pierādījusi faktu sagrozīšanu pārsūdzētā sprieduma 133., 138. un 139. punktā, kuros Vispārējā tiesa nosprieda, pirmkārt, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija nav grozījusi savu vērtējumu par maržu saspiešanu, pārmetot *ST* un apelācijas sūdzības iesniedzējai faktus, par kuriem tām nebija iespējas izteikties, un, otrkārt, ka apstrīdētajā lēmumā daudzgadu analīzes, lai konstatētu maržu saspiešanu, ņemšana vērā ir notikusi pēc *ST* tās atbildē uz paziņojumu par iebildumiem izteiktā iebilduma, kuram pati prasītāja piekrita, tāpēc daudzgadu analīzes rezultātā apelācijas sūdzības iesniedzēja un *ST* netika vainotas par faktiem, par kuriem pēdējām minētajām nebija iespējas paust savus skaidrojumus.

112 Līdz ar to Vispārējās tiesas vērtējums, saskaņā ar kuru apelācijas sūdzības iesniedzējai un *ST* bija zināmi jaunie elementi, kurus Komisija ņēma vērā pirms 2014. gada 29. septembra sanāksmes, ir jāuzskata par pierādītu faktu. Šis fakts pamato šī sprieduma 109. punktā minēto vērtējumu.

113 Visu iepriekš minēto iemeslu dēļ ceturtais apelācijas sūdzības pamats ir jānoraida kā neefektīvs.

Par lūgumu saņemt labvēlīgu spriedumu

114 Apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz uz to attiecināt priekšrocības saistībā ar pamatu, ko *ST* ir izvirzījusi savas apelācijas sūdzības lietā C-165/19 P pamatojumam par Vispārējās tiesas 2018. gada 13. decembra spriedumu *Slovak Telekom*/Komisija (T-851/14, EU:T:2018:929), kurā tā apgalvo, ka ir pieļautas kļūdas, aprēķinot vidējo ilgtermiņa izmaksu pieaugumu, lai pierādītu ļaunprātīgu maržu saspiešanu. Šī lūguma pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka tā Vispārējā tiesā ir izvirzījusi pamatu, kuram ir tāds pats priekšmets, un ka nosacījumi, kurus Tiesa esot uzskaitījusi 2013. gada 22. janvāra spriedumā Komisija/*Tomkins* (C-286/11 P, EU:C:2013:29), esot izpildīti šajā lietā.

115 Komisija apgalvo, ka šāds lūgums ir jānoraida, jo tas nav apelācijas sūdzības pamats, šajā lietā nav izpildīti visi šajā Tiesas judikatūrā paredzētie nosacījumi un katrā ziņā *ST* izvirzītais pamats šīs apelācijas sūdzības pamatojumam ir jānoraida.

116 Šajā ziņā pietiek konstatēt, ka ar šajā pašā dienā pasludināto spriedumu *Slovak Telekom*/Komisija (C-165/19 P) Tiesa ir noraidījusi *ST* apelācijas sūdzību šajā lietā, līdz ar to apelācijas sūdzības iesniedzējas pieteikums ir neefektīvs, jo tam nav priekšmeta.

117 Līdz ar to apelācijas saudzība ir jānoraida kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

118 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

119 Atbilstoši šī reglamenta 138. panta 1. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā 184. panta 1. punktu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

120 Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējai spriedums ir nelabvēlīgs un Komisija ir prasījusi piespriest tai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, tā sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1) Apelācijas sūdzību noraidīt.

2) *Deutsche Telekom AG* sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]